

RAPORT
privind indeplinirea conditiilor de acordare
a ajutoarelor de stat in zonele defavorizate
si masurile luate pentru cazurile de nerespectare a criteriilor de acordare

In baza atributiilor ce-i reveneau prin prevederile Legii nr.143/1999 privind ajutorul de stat¹, Consiliul Concurentei a efectuat in perioada **iunie 2005 – octombrie 2006, un numar de 4 actiuni de verificare** a agentilor economici cu certificat de investitor in zonele defavorizate, in scopul evaluarii ajutoarelor de stat acordate, verificarii indeplinirii conditiilor de acordare, precum si a evaluarii impactului pe care acestea l-au produs asupra nivelului de dezvoltare economico-sociala a zonelor defavorizate.

Dupa 1 ianuarie 2007, odata cu intrarea in vigoare a O.U.G. nr.117/2006 si in conformitate cu prevederile art.18 (1) ale acestui act normativ, sarcina urmaririi modului de gestionare a ajutoarelor de stat revine furnizorilor, urmand ca acestia sa transmita Consiliului Concurentei toate datele si informatiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel national.

In acest sens, datele din prezentul raport cuprind informatiile obtinute in cursul actiunilor de control efectuate de catre Consiliul Concurentei, completate cu datele transmise de catre Ministerul Finantelor Publice.

Au fost verificati agentii economici cu certificat de investitor dintr-un numar de 28 de zone defavorizate a caror durata de existenta depaseste anul 2007, precum si agentii economici din Zona miniera Hunedoara din judetul Hunedoara, zona care s-a incheiat la sfarsitul anului 2005.

Zonele defavorizate a caror durata de existenta depaseste anul 2007 se pot grupa astfel:

- 3 zone defavorizate, a caror durata de existenta se incheie la sfarsitul anului 2008:

- Zona miniera BRAD – judetul Hunedoara;
- Zona miniera VALEA JIULUI – judetul Hunedoara;
- Zona miniera BALAN – judetul Harghita.

¹ Legea nr.143/1999 privind ajutorul de stat, republicata in Monitorul Oficial nr.744/16.08.2005.

- 22 zone defavorizate, a caror durata de existenta se incheie la sfarsitul anului 2009:

- Zona miniera ALBENI – judetul Gorj;
- Zona miniera SCHELA – judetul Gorj;
- Zona miniera MOTRU – ROVINARI – judetul Gorj;
- Zona miniera STEI – NUCET – judetul Bihor;
- Zona miniera BOROD-SUNCUIUS-DOBRESTI-VADU CRISULUI – judetul Bihor;
- Zona miniera POPESTI-DERNA-ALESD – judetul Bihor;
- Zona miniera RUSCA MONTANA – judetul Caras-Severin;
- Zona miniera BOCSA – judetul Caras-Severin;
- Zona miniera MOLDOVA NOUA-ANINA judetul Cars-Severin;
- Zona miniera IP – judetul Salaj;
- Zona miniera HIDA-SURDUC-JIBOU-BALAN judetul Salaj;
- Zona miniera SAR MASAG-CHIEJD-BOBOTA judetul Salaj;
- Zona miniera BAIA MARE – judetul Maramures;
- Zona miniera BORSA-VISEU – judetul Maramures;
- Zona miniera FILIPESTI – judetul Prahova;
- Zona miniera CEPTURA – judetul Prahova;
- Zona miniera COMANESTI – judetul Bacau;
- Zona miniera BUCOVINA – judetul Suceava;
- Zona miniera BARAOLT – judetul Covasna;
- Zona miniera ALTAN TEPE – judetul Tulcea;
- Zona miniera RODNA – judetul Bistrita Nasaud;
- Zona miniera APUSENI – judetul Alba.

- 3 zone defavorizate, a caror durata de existenta se incheie la sfarsitul anului 2010:

- Zona ZIMNICEA – judetul Teleorman;
- Zona COPSA MICA – judetul Sibiu;
- Orasul Cugir – judetul Alba.

Prelucrarea si centralizarea datelor obtinute, pentru determinarea intensitatii ajutorului de stat, s-a realizat tinand seama de noile prevederi ale actelor normative prin care s-au adus completari si modificari la O.U.G. nr.24/1998, respectiv prevederile Legii nr.239/2004 si a Legii nr.507/2004 pentru aprobarea O.G. nr.94/2004 privind reglementarea unor masuri financiare.

Conform prevederilor actelor normative mentionate mai sus, beneficiaza de ajutor de stat regional, numai agentii economici care isi au sediul si isi desfasoara activitatea in zona defavorizata, si care au obtinut certificatul de investitor in respectiva zona inainte de 1 iulie 2003.

Astfel, mentionam ca in cazul a 2 zone declarate defavorizate pana in toamna anului 2005 si a unei alte zone care s-a incheiat in anul 2006 (zonele Pascani si Roman, si respectiv Municipiul Turda), in care nu s-au eliberat certificate de investitor inainte de 1 iulie 2003, nu s-au acordat facilitati fiscale.

La calculul intensitatii ajutorului de stat s-a luat astfel, in considerare **valoarea ajutorului de stat primit de agentii economici incepand cu data de 2 ianuarie 2003 si pana la sfarsitul anului 2006, iar costurile eligibile aferente investitiilor s-au luat in calcul tinand cont de cuantumul investitiei la data de 15 septembrie 2004.**

In timpul actiunilor efectuate, pe langa informatiile specifice activitatii de monitorizare a ajutoarelor de stat, s-au mai inregistrat si alte date si informatii suplimentare referitoare la obiectul de activitate al agentului economic verificat, numarul total de salariati, cifra de afaceri inregistrata, date necesare determinarii dimensiunii sau categoriei de incadrare a agentului economic verificat.

In cazul in care agentii economici au beneficiat si de fonduri nerambursabile cu scopul declarat de a crea investitii sau locuri de munca, atunci acestea au fost cumulate conform prevederilor Regulamentului privind ajutorul de stat regional².

In urma prelucrarii si centralizarii tuturor informatiilor si datelor obtinute, s-au constatat si inregistrat urmatoarele aspecte:

- marea majoritate a zonelor defavorizate sunt foste zone miniere in cadrul carora activitatea de minerit s-a restrans considerabil in ultimii ani si ca urmare rata somajului atinge o cota de pana la 90% din rata somajului la nivel de judet;
- marea majoritate a societatilor infiintate in aceste zone s-au axat pe activitati in domeniul industriei prelucratoare, respectiv exploatarea si prelucrarea lemnului, confectionii textile, fabricarea produselor de patiserie, constructii metalice, lucrari de constructii si instalatii, comert etc.

Din analiza efectuata a mai rezultat ca agentii economici verificati sunt in marea lor majoritate IMM –uri si chiar microintreprinderi. Semnalăm faptul ca au fost luate in evidenta si microintreprinderile – numai cele cu certificat de investitor obtinut inainte de 1 iulie 2003 – desi sunt platitoare de impozit pe venit, intrucat, conform reglementarilor legale in domeniul contabil, au posibilitatea sa solicite Directiilor Generale Judetene ale Finantelor Publice **trecerea in categoria IMM-urilor si ca urmare sa beneficieze de scutirea de la plata impozitului pe profit.**

² Regulamentul privind ajutorul de stat regional, publicat in Monitorul Oficial nr. 340/19.04.2004

Astfel, inca din prima actiune de control, s-a constatat ca unii agenti economici cu certificat de investitor din zonele defavorizate, declarati microintreprinderi, au depus declaratii de schimbare a categoriei in IMM (conform procedurilor stabilite de Ministerul Finantelor Publice). Acest lucru s-a datorat prevederilor O.U.G. nr.138/2004, prin care s-au modificat prevederile art.107 din Codul Fiscal, in sensul majorarii cotei pentru calculul impozitului pe venitul microintreprinderilor de la 1,5% la 3%. Prevederea respectiva a determinat pe multi agenti economici din zonele defavorizate, declarati **microintreprinderi si care plateau impozit pe venit**, sa solicite Directiilor Generale Teritoriale ale Finantelor Publice **trecerea in categoria IMM-urilor, devenind platitori de impozit pe venit si ca urmare sa beneficieze de scutirea de la plata impozitului pe profit.**

In acest sens Consiliul Concurentei a solicitat in permanenta Directiilor Generale Judetene ale Finantelor Publice lista agentilor eligibili de a beneficia de ajutor de stat care au optat pentru aceasta schimbare, incluzandu-i in actiunea de monitorizare.

Pentru desfasurarea actiunilor de supraveghere si control s-au folosit informatiile obtinute de pe plan local de catre Inspectoratele teritoriale de concurenta ale Consiliului Concurentei, de la Agentiile de Dezvoltare Regionala, Registrul Comertului si M.F.P.

Rezultatele actiunilor de monitorizare

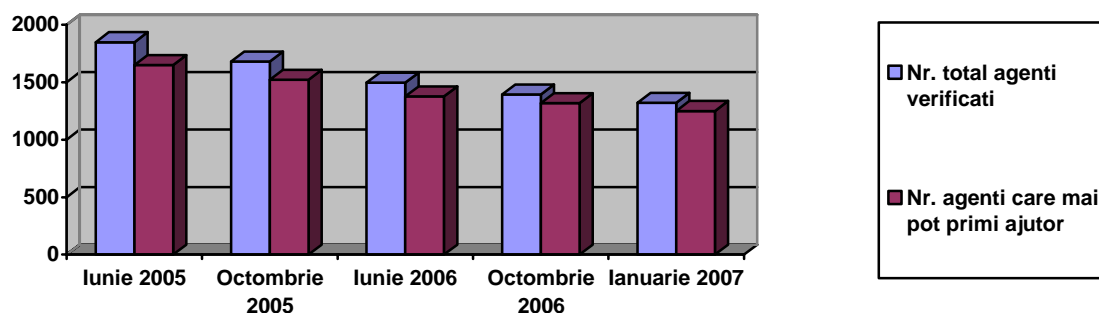
Situatia agentilor economici verificati in perioada iunie 2005 – ianuarie 2007 cu rezultatele controalelor efectuate este redată in tabelul nr.1.

Nr. crt.		Numar agenti verificati in actiunile de monitorizare:				
		Iunie 2005	Octombrie 2005	Iunie 2006	Octombrie 2006	Ianuarie 2007
1	Nr. total agenti economici verificati	1848	1679	1497	1393	1321
2	Agenti economici cu intensitate depasita	32	24	6	0	0
3	Agenti economici care au atins limita maxima	31	37	45	35	50
4	Agenti economici care mai pot primi ajutor	1649	1522	1377	1318	1250

Tabelul nr.1 Situatia agentilor economici verificati in perioada iunie 2005 – octombrie 2006

Numarul agentilor economici verificati la fiecare actiune de monitorizare a scazut de la an la an, acest fapt datorandu-se eliminarii agentilor economici care nu indeplineau conditiile de eligibilitate pentru a beneficia de ajutor de stat in continuare, a celor care au intrat in procedura lichidarii judiciare, cat si datorita expirarii termenului limita de existenta declarat pentru zona defavorizata Hunedoara.

Evolutia numarului agentilor economici verificati si a celor care mai pot beneficia de ajutor de stat este redata in graficul urmator.

Graficul nr.1 Evolutia numarului agentilor economici verificati

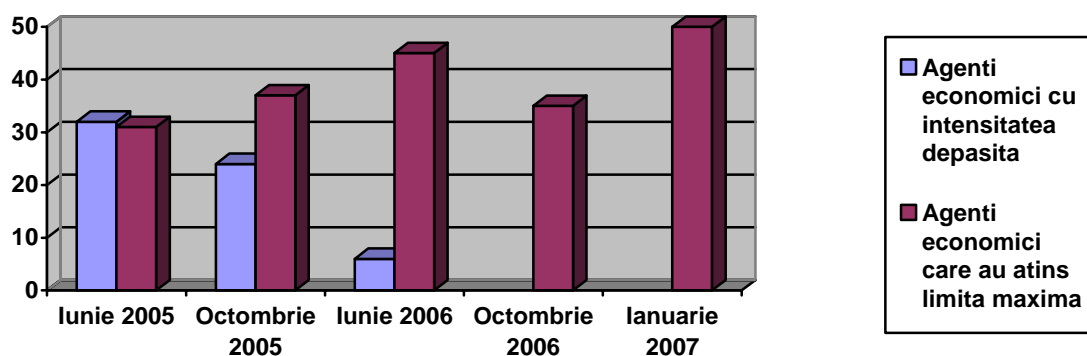
Totodata din Tabelul nr.1 se constata si faptul ca de la o actiune de monitorizare la alta, numarul agentilor economici care au depasit nivelul maxim admisibil al intensitatii ajutorului de stat primit a scazut simtitor.

Astfel, ca efect al controalelor repetate cat si datorita instiintarii agentilor economici asupra sumelor de care mai pot beneficia, **s-a inregistrat o scadere a numarului agentilor economici care au depasit nivelul maxim admis al intensitatii** (de la 32 agenti economici in primavara anului 2005 si 24 agenti economici in toamna anului 2005, la 6 agenti economici in actiunea din primavara anului 2006 si mai mult decat atat, nici unul in ultima actiune a anului 2006 si nici in luna ianuarie 2007).

Actiunile continue de monitorizare si diseminare a reglementarilor in domeniul concurentei si al ajutorului de stat au avut ca efect constientizarea de catre agentii economici a regulilor de acordare a ajutoarelor de stat. Astfel, agentii economici au devenit platitori de impozit pe profit la momentul atingerii pragului maxim admis al intensitatii si chiar au rambursat voluntar sumele care au depasit acest prag.

Suma totala rambursata voluntar in urma acestor actiuni se ridica la 2,5 mil. Lei.

Evolutia acestor agenti economici este ilustrata in graficul nr.2.

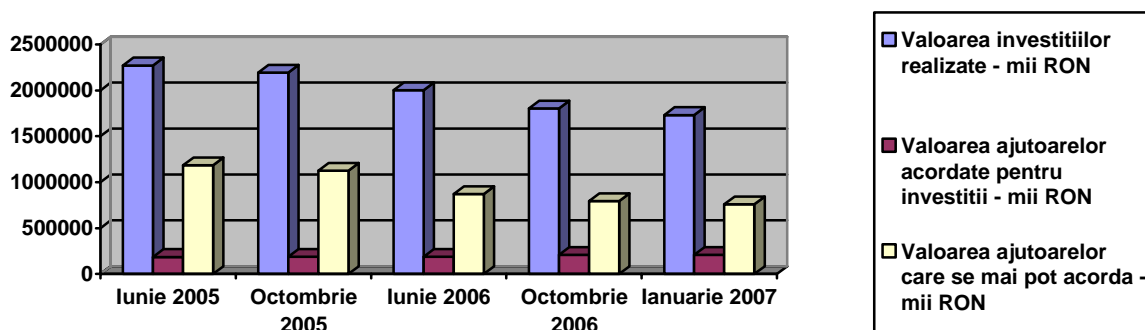
Graficul nr.2 Evolutia numarului agentilor economici care au depasit intensitatea maxim admisa si a celor care au atins nivelul intensitatii

Concomitent cu diminuarea numarului agentilor economici verificati, a scazut si valoarea ajutoarelor de stat care mai pot fi acordate in continuare.

Mentionam ca in conformitate cu prevederile Legii nr.507/2004 pentru aprobarea O.G. nr.94/2004 privind reglementarea unor masuri financiare, **ajutoarele de operare s-au acordat numai pana la sfarsitul lunii februarie 2005.**

Valorile, usor scazute, inregistrate in luna iunie 2006, se datoreaza, dupa cum s-a mentionat si mai sus, expirarii termenului limita de existenta declarat pentru zona defavorizata Hunedoara.

In ceea ce priveste valoarea investitiilor, se constata ca aceasta are o tendinta descrescatoare, motivata atat de scaderea numarului zonelor defavorizate cat si de faptul ca unii agenti economici au instrainat investitiile realizate. Situatia comparativa a investitiilor, a ajutoarelor acordate precum si a celor de primit in continuare este redata in graficul nr.3.

Graficul nr.3 Situatia comparativa a investitiilor fata de ajutoarele acordate si cele ce urmeaza a se acorda

Luand in considerare valoarea totala a ajutoarelor de stat acordate pentru investitii, inregistrata in ianuarie 2007, in cuantum de 209.844.000 lei, si a fondurilor nerambursabile, in cuantum de 2.981.000 lei, raportate la o valoare a investitiilor de 1.731.700.000 lei, rezulta o intensitate medie a ajutorului de stat acordat de 12,3%, mult sub nivelul maxim admis, ceea ce demonstreaza necesitatea acordarii in continuare de sprijin financiar agentilor economici din zonele defavorizate.

Mentionam ca in perioada analizata, in cadrul tuturor actiunilor de monitorizare efectuate in **zonele defavorizate nu s-au identificat agenti economici al caror obiect de activitate se poate incadra in sectorul autovehicule** asa cum este definit acesta in *Regulamentul multisectorial privind ajutorul de stat regional pentru proiecte mari de investitii*.

Masurile luate pentru cazurile de nerespectare a criteriilor de acordare

Rezultatele finale ale primelor actiuni de monitorizare efectuate de catre Consiliul Concurentei au fost transmise tuturor furnizorilor si derulatorilor de ajutoare de stat solicitandu-se in acelasi timp luarea masurilor corespunzatoare ce se impuneau, respectiv stoparea si recuperarea ajutoarelor ilegale.

Practica a demonstrat ca, in ceea ce priveste punerea in aplicare a deciziilor, dispozitiilor, recomandarilor Consiliului Concurentei precum si a sarcinilor ce revin furnizorilor de ajutor de stat, s-au intampinat unele dificultati datorate inexistentei unui cadru legal care sa confere furnizorului instrumentele necesare in vederea stoparii si recuperarii ajutorului de stat ilegal sau interzis.

In vederea imbunatatirii si operationalizarii acestui proces a fost adoptata O.U.G. nr.129/2005 *pentru modificarea si completarea O.G. nr.92/2003 privind Codul de procedura fiscala*, care a prevazut reglementarea modalitatii de stopare si recuperare a ajutoarelor de stat ilegale si interzise si stabilirea anuala, prin hotarare a Guvernului, a nivelului de dobanda aplicat sumelor de recuperat cu titlu de ajutor de stat ilegal sau interzis. In conformitate cu prevederile acestei ordonante, stoparea acordarii ajutoarelor de stat se realiza prin emiterea unei decizii a Consiliului Concurentei, iar recuperarea unui ajutor de stat ilegal sau interzis, dispusa prin deciziile Consiliului Concurentei, constituind titlu executoriu. Recuperarea efectiva urmeaza a se realiza de catre M.F.P. sau de catre A.V.A.S. dupa caz.

Actiunea de monitorizare efectuata in perioada martie-iunie 2005 s-a finalizat prin masuri de stopare a acordarii ajutoarelor de stat, solicitate furnizorului, pentru cei 31 agenti economici (Tabelul nr.1), iar pentru cei 32 de agenti economici identificati ca fiind potentiali beneficiari de ajutoare ilegale, Consiliul Concurentei a deschis investigatie din oficiu.

Urmare investigatiei efectuate, s-a constatat ca din cei 32 agenti economci, un numar de 31 au depasit intensitatea maxima admisa iar un agent economic nu a beneficiat de ajutor. Prin **Decizia nr.184 din 30 septembrie 2005**, Consiliul Concurentei a declarat aceste ajutoare de stat ca ilegale si incompatibile cu un mediu concurential normal si a solicitat recuperarea acestora de catre M.F.P., in calitate de furnizor. Quantumul total al ajutoarelor de stat ce trebuiau recuperate era de 3.279.082,00 lei la care se adauga dobanzile calculate de la data la care ajutorul a fost pus la dispozitia beneficiarului pana la recuperarea efectiva a acestuia.

Urmare a actiunii de monitorizare, din august-octombrie 2005, pentru cei 37 agenti economici identificati ca atingand limita maxim admisa a intensitatii ajutorului de care au beneficiat, Consiliul Concurentei a emis **Decizia nr.227 din 20 decembrie 2005** in vederea stoparii acordarii ajutorului de stat, pentru ca M.F.P., in calitatea sa de furnizor de ajutor de stat, sa ia masurile necesare pentru a pune in aplicare dispozitiile deciziei.

Deasemena investigatia declansata pentru cei 24 agenti economici identificati ca fiind potentiali beneficiari de ajutoare ilegale s-a finalizat prin emiterea **Deciziei Consiliului Concurentei nr.52/09.03.2006**, prin care s-a solicitat recuperarea ajutoarelor ilegale pentru un numar de 19 agenti economici (pentru restul de 5 agenti economici care au rambursat voluntar solicitandu-se stoparea ajutorului). Suma totala a ajutoarelor de stat ce trebuiesc recuperate conform deciziei este de 2.546.692 lei, valoare la care se adauga dobanzile calculate de la data la care ajutorul a fost pus la dispozitia beneficiarului pana la recuperarea efectiva a acestuia.

Si in continuare in anul 2006, urmare rezultatelor actiunilor de monitorizare efectuate in zonele defavorizate, Consiliul Concurentei a emis decizii de stopare si de recuperare a ajutoarelor de stat. Astfel, pentru cei 45 agenti economici care au atins limita maxima a intensitatii, constatati in actiuniunea de monitorizare din martie-iunie 2006, s-a solicitat stoparea acordarii ajutoarelor de stat prin emiterea **Deciziei nr.165/14.07.2006**. Iar in urma investigatiei declansata din oficiu, prin **Decizia Consiliului Concurentei nr.211/11.10.2006**, s-a solicitat recuperarea ajutoarelor ilegale pentru un numar de 4 agenti economici (din cei 6 investigati, pentru un agent economic solicitandu-se stoparea ajutorului iar cel de al saselea urmand a fi monitorizat in continuare). Suma totala a ajutoarelor de stat ce trebuiesc recuperate conform deciziei este de 76.224,63 lei, valoare la care se adauga dobanzile calculate de la data la care ajutorul a fost pus la dispozitia beneficiarului pana la recuperarea efectiva a ajutorului.

La actiunea din august-octombrie 2006, nu s-a inregistrat nici un agent economic cu intensitatea ajutorului de stat depasita. Totodata, pentru cei 35 agenti economici care au atins limita maxima a intensitatii s-a solicitat stoparea acordarii ajutoarelor de stat prin emiterea **Deciziei nr.222/28.11.2006**.

Si in continuare, in urma verificarii din luna ianuarie 2007, efectuata de catre furnizor, respectiv M.F.P., nu s-au inregistrat depasiri ale nivelului intensitatii ajutoarelor de stat acordate, iar in ceea ce priveste atingerea limitei maxime a intensitatii aceasta situatie s-a consemnat pentru un numar de 50 agenti economici. Pentru acestia, furnizorul de ajutor de stat a comunicat ca va lua masura stoparii acordarii ajutoarelor in urma efectuarii unui control financiar dupa momentul depunerii bilantului contabil (30 aprilie 2007).

Valoarea totala a ajutoarelor de stat declarate ilegale prin cele 3 decizii emise de catre Consiliul Concurentei in cazul zonelor defavorizate este de cca. 6 mil. Lei, valoare la care se adauga dobanzile calculate de la data la care ajutoarele de stat au fost puse la dispozitia beneficiarilor pana la recuperarea efectiva a acestora. Conform comunicarii furnizorului, respectiv M.F.P., pana in prezent s-au recuperat cca. 2,4 mil. Lei, ceea ce reprezinta un procent de 40% din valoarea totala de recuperat.

CONCLUZII

Sprijinul zonelor defavorizate reprezinta o componenta distincta a politicii de dezvoltare regionala, determinat de existenta unor regiuni dezavantajate din punct de vedere socio-economic, structural si ca pozitie geografica, si care necesita masuri adecvate capabile sa contribuie la redresarea acestora. Investitiile realizate pana in prezent in zonele defavorizate ca o consecinta a acestei politici, probeaza o contributie medie a beneficiarilor de 87,7%, ceea ce demonstreaza caracterul eficient al facilitatilor acordate.

Valoarea ajutorului de stat ce s-ar mai putea acorda agentilor economici, pana la atingerea nivelului maxim admis al intensitatii, este de cca. 759 mil. lei ceea ce la un curs de 3,3937 Lei/Euro (cursul mediu al lunii ianuarie 2007) reprezinta cca. 224 mil Euro., cu mentiunea ca nu au fost luati in calcul potentialii beneficiari care, desi au indeplinit conditiile prevazute de lege, pana in prezent nu au solicitat ajutor de stat.

Desi, conform prevederilor legale, ajutorul de stat sub forma scutirii de impozit pe profit va fi acordat pe toata durata de existenta a zonei defavorizate, faptul ca acesta nu trebuie sa depaseasca nivelul maxim admis al intensitatii, va determina reducerea in timp a numarului beneficiarilor de ajutor de stat.

Cu toate facilitatile stabilite prin lege, situatia economico-sociala slab dezvoltata a zonelor defavorizate afecteaza inca atractivitatea lor pentru posibili investitori, fapt ce necesita in continuare investitii si noi solutii in vederea imbunatatirii infrastructurii precum si crearii de noi locuri de munca, ce vor conduce la ridicarea nivelului de trai.